

kan naa til et saadant Forhold som det, der omtales i en gammel Sang om en af vore faldne Generaler:

Han følte for os, han vilde os godt,

Ham led vi paa som en Borg.

Saa vidt naar vi vel ikke for alles Vedkommende, men jeg tror dog, at man fra højere Steder og navnlig fra Ministeriet kunde gøre noget til, at de mest uheldige Forhold indenfor Hærvæsenet blev afhjulpet. Skulde der findes enkelte — og det kan der være noget, der tyder paa —, der betragter det som deres Opgave i Stedet for at imødekomme Mandskabet paa alle rimelige Omraader saa meget som muligt at genere Mandskabet og gøre dem Livet saa surt som muligt, saa maatte disse Personer kunne anbringes andre Steder, hvor de kunde gøre mere Gavn og mindre Skade. Jeg vil henstille til den højtærede Forsvarsminister, som jeg tror gerne vil gøre, hvad han kan, for at raade Bod paa alle uforvarselige Forhold, at han ogsaa tager dette Forhold under alvorlig Overvejelse.

Wulff: Jeg agter kun at gøre et begrænset Antal Bemærkninger, særlig overfor Ytringer, som to af de højtærede Ministre er fremkommet med overfor mig efter mine Udtalelser paa Forhandlingernes første Dag.

Indenrigsministeren har givet Oplysninger om en Ting, jeg spurgte om, nemlig Udførselsforbudet for Skibe. Jeg maa sige, at helt har disse Oplysninger ikke tilfredsstillet mig, thi det forekommer mig, at en Afgang af Skibe, særlig naar det er ældre Skibe, ikke kan virke skadeligt for Befolkningen i samme Grad som Afgang af Næringsmidler, Heste, Kælvekøer, eller hvad det nu er; jeg ser derfor ikke den store Fare, der skulde være ved, at der fandt nogen saadan Afgang Sted i vor Handelsflaade, selv om jeg ikke ønsker det. Men navnlig hvis Afgangen er sket for under de nuværende Konjunkturer til Krigspriser at blive af med gamle, relativt værdiløse Skibe, synes jeg ikke, der er saa megen Grund til at foruroliges ved det og lægge Afsætningen Hindringer i Vejen. Jeg hørte imidlertid af Ministeren, at Regeringen havde faaet Oplysninger om, at der paatænkte Af-

sætning af Skibe i stor Stil, og hvis det er Tilfældet, kan det jo være, at det kan berettigede Foranstaltningen; men den forekommer mig stadig at være af tvivlsom Natur. Jeg er heller ikke ganske klar over — hvad jeg glemte at nævne forrige Gang, jeg havde Ordet —, om Regeringen har Lovhjemmel til at foretage dette Skridt. Jeg synes ikke, man kan betragte Skibe paa samme Maade som Forbrugsvarer; og jeg ser heller ikke, at Salget af Skibe kan indeholde den samme Fare for Beskyldninger fra Udlandets Side for manglende Hensyntagen til Neutraliteten som Udførsel af Fødemidler; Skotøj; Sadelmagerarbejde, Heste, o. s. v. Jeg antager ikke, at nogen af de krigsførende Magter kunde finde paa at opkøbe Skibene, den ene, fordi den ikke vilde kunne bruge dem; den anden, fordi den formodentlig har Skibe nok. Jeg er altsaa ikke helt tilfreds med disse Oplysninger og kunde godt ønske dem supplerede lidt, hvis den højtærede Minister vil, skønt jeg naturligvis maa sige, at jeg sagligt føler mig noget beroliget ved, at Regeringen synes at ville give Dispensationer i stort Omfang, navnlig hvor der er Tale om at afsætte gamle Skibe for at erstatte dem med nye. Jeg synes ogsaa, det vilde være urimeligt at lægge Hindringer i Vejen for noget saadant, som forekommer mig kun at kunne være gavnligt. Jeg har set nævnt et eller andet Sted i disse Dage — jeg husker ikke hvor —, at det er kedeligt eller uheldigt eller maaske næsten en Skam, at vi ikke har saa stor en Handelsflaade som Norge. Jeg ønsker, at vi skal have saa stor en Handelsflaade som muligt; men jeg tror, at Norge i Forhold til sit Folketal har den største Handelsflaade af alle Lande. Norge har imidlertid en Grund til at have saa stor en Handelsflaade, som vi ikke har, nemlig den, at Norges Jord er saa gold, at Befolkningen drives til i stort Omfang at søge sin Næring paa Havet, hvorimod Danmarks Jord er saa frugtbar, at den frister Befolkningen til at blive paa Landjorden i Stedet for at søge det mere besværlige og farefulde Erhverv paa Søen. Dette er den naturlige Grund til, at vi ikke møder med en Handelsflaade af tilsvarende Størrelse. Men selvfølgelig jo større den kan blive, des bedre.